

Osterhausgate 27, 0183 OSLO
www.raudt.no 22 98 90 50

Oslo, 1. september 2008

Økokrim
C. J. Hambros plass 2B
0164 OSLO

Anmeldelse - Mulig bedrageri vedr. uberettigede stortingspensjoner

Vi viser til rapport av 25. juni 2008 fra Riksrevisjonen til Pensjonsordningen for stortingsrepresentanter v/ Pensjonsstyrets leder Sigvald Oppebøen Hansen. Av rapporten framgikk det at seks tidligere stortingsrepresentanter hadde mottatt urettmessige pensjonsutbetalinger. I følge rapporten hadde disse mottatt til dels betydelige beløp uten å ha oppfylt betingelsene for å motta stortingspensjon i hht lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter.

Det er straffbart å beholde pensjons- eller trygdeutbetalinger som man ikke er berettiget til. Den enkelte har plikt til å kontrollere at de mottatte beløp er i samsvar med regelverket, basert på mottakers faktiske inntektsforhold og eventuelle andre vilkår for å ha rett til beløpet.

Det foreligger en omfattende rettspraksis når det gjelder å beholde pensjons- eller trygdeutbetalinger som man ikke er berettiget til. Høyesterett har i dommer fra 2006 og 2008 markert at bedrageri overfor folketrygden for beløp over 60 000 kroner som hovedregel skal straffes med ubetinget fengsel. Dette gjelder også pensjon, i følge opplysninger fra direktør for innkreving og kontroll i NAV Magne Fladby i intervju med Nettavisen.

En familiefar fra Midt-Troms mottok netto 45 255 kroner, brutto 67 671 kroner for mye fra NAV. Han fikk utbetalt dagpenger, men jobbet ved siden av, uten å oppgi det til NAV. Siden bruttobeløpet var over 60 000 kroner, ble han dømt til ubetinget fengsel i 14 dager. Han ba om å få slippe ubetinget fengsel på grunn av en sårbar familiesituasjon. Senja tingrett anførte imidlertid at "Retten kan ikke se at siktedes personlige forhold, verken på tidspunktet da det straffbare forhold ble begått, eller i dag, er av så spesiell karakter og/eller omfang, at de kan begrunne et fravik fra utgangspunktet om ubetinget fengsel". I dommen het det: "Dette ut fra de tunge allmennpreventive hensyn som gjør seg gjeldende i trygdebedragerisakene, idet trygdeordningene er basert på tillitsforhold, hvor det er påkrevd at søkerne gir korrekte opplysninger".

Stortingspensjonene er i enda større grad enn øvrige pensjons- og trygdeordninger basert på tillitsforhold. Siden det dreier seg om dem som selv fastsetter lovene her i landet, og som

derfor i særlig grad må forutsettes å nyte tillit og troverdighet, er det selvsagt desto større krav til aktsomhet, initiativ og korrekt, uoppfordret informasjon.

I utgangspunktet gjelder anmeldelsen en mulig overtredelse av straffeloven §§ 270, 271 og 271a. Vi ber imidlertid om at Økokrim også vurderer hvorvidt det kan være andre bestemmelser i straffeloven som er overtrådt i de aktuelle sakene.

Denne anmeldelsen gjelder i utgangspunktet de seks tilfellene som er behandlet i Riksrevisjonens rapport. Det framgår av pressen at i alt 42 tidligere stortingsrepresentanter har fått pensjon etter den såkalte 75-årsregelen de siste ti årene. Det er denne regelen som gjør at tidligere representanter kan heve stortingspensjon også før de fyller 65 år, basert på forutsetninger om deres inntektsforhold. Vi ber om at Økokrim vurderer samtlige av disse 42 og eventuelt også andre mottakere av stortingspensjon, ut fra de aktuelle bestemmelsene i straffeloven.

Likhet for loven er et overordnet rettsprinsipp som skal tillegges avgjørende vekt i Norge. Det er forskjellsbehandling dersom straffelovens bestemmelser anvendes annerledes på tidligere stortingsrepresentanter enn på vanlige trygde- og pensjonsmottakere. Vi forutsetter derfor at Økokrim bygger sin behandling av denne anmeldelsen på dette overordnede prinsipp, og sørger for at hver av de tidligere stortingsrepresentantene som har fått høyere pensjonsutbetaling enn de hadde rett til, blir vurdert etter de samme lovbestemmelsene som i de senere årene er brukt overfor personer som har mottatt for mye fra andre offentlige trygde- og stønadsordninger.

Med hilsen
For Rødt

Torstein Dahle
leder

Ingrid Baltzersen
nestleder

26. kapittel. Bedrageri, utroskap og korrupsjon.

Overskriften endret ved lov 4 juli 2003 nr. 79.

§ 270. For bedrageri straffes den som i hensikt å skaffe seg eller andre en uberettiget vinning

- (1) ved å fremkalle, styrke eller utnytte en villfarelse rettsstridig forleder noen til en handling som volder tap eller fare for tap for ham eller den han handler for, eller
- (2) ved bruk av uriktig eller ufullstendig opplysning, ved endring i data eller programutrustning eller på annen måte rettsstridig påvirker resultatet av en automatisk databehandling, og derved volder tap eller fare for tap for noen.

Straffen for bedrageri er bøter eller fengsel inntil 3 år. Medvirkning straffes på samme måte.

Endret ved lover 11 mai 1951 nr. 2, 12 juni 1987 nr. 54.

§ 271. Grovt bedrageri straffes med fengsel inntil 6 år. Bøter kan anvendes sammen med fengselsstraffen. Medvirkning straffes på samme måte.

Ved avgjørelsen av om bedrageriet er grovt skal det særlig legges vekt på om handlingen har voldt betydelig økonomisk skade, om den skyldige har foregitt eller misbrukt stilling eller oppdrag, om han har forledet almenheten eller en større krets av personer, om han har bokført uriktige regnskapsopplysninger, utarbeidet uriktig regnskapsdokumentasjon eller uriktig årsregnskap, eller om han vitende har voldt velferdstap eller fare for noens liv eller helbred.

Endret ved lover 11 mai 1951 nr. 2, 17 juli 1998 nr. 56 (i kraft 1 jan 1999), 21 des 2005 nr. 131 (i kraft 1 jan 2006 iflg. res. 21 des 2005 nr. 1580).

§ 271a. Den som ved grov uaktsomhet foretar bedrageri som beskrevet i § 270 eller § 271, straffes med bøter eller fengsel inntil 2 år.

Tilføyd ved lov 20 juli 1991 nr. 68.